

(/)

🏠 (/) > Museer (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Kvindernes verden

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer/museer-for-folk>)

Kvindernes verden

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 1773

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer/kvindernes-verden)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer/kvindernes-verden](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer/kvindernes-verden)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer/kvindernes-verden\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer/kvindernes-verden\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer/kvindernes-verden&title=\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer/kvindernes-verden&title=\)\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Helle Juhl

Kvindernes verden. Hjemmene på Hjerl Hede

Lindhardt og Ringhof. 256 sider. 299,95 kr.

Af Line Jandoria Jørgensen

"Kvindernes Verden – hjemmene på Hjerl Hede", er skrevet af journalist og kulturhistorisk formidler Helle Juhl. Den er blevet til i et samarbejde med Frilandsmuseet Hjerl Hede og skrives i anledning af 150-året for fødslen af museets grundlægger Hans Peter Hjerl Hansen. På en mindsten ved museets indgang har grundlæggeren dedikeret museet til "Kvindens stille Gærning", og den store billedrige coffee-table book er tænkt som en forlængelse heraf. Den skal "råde bod på, at de ukendte landbokvindes historie selv på Hjerl Hede har fortonet sig bag mændenes mere aktive og udadvendte historie." Bogen rummer således otte kvindehistorier fra udvalgte hjem på museet. Historierne strækker sig fra 1644 til 1933 og breder sig rundt mellem landbolivets forskellige socialgrupper og geografiske variationer. Bogen er opdelt i årets fire årstider og ud over at komme tæt på enkelte kvindeskæbner, er formålet også at *"... tolke dem ind i både den store histories politiske, strukturelle, teknologiske og videnskabelige forandringer og den lille historie om familieliv, arbejde, sædvaner, tro og traditioner."*

Museet og forfatteren har en helt klar og meget ambitiøs plan med bogen om 300 års kvindehistorie.

Den skal nemlig intet mindre end at levendegøre kvindelivene ved at give læseren en billedlig tidsrejse gennem kvindeskæbnernes fysiske omgivelser, så deres stille gerning gøres åbenbar og nærværende. Bogen er en dramatiseret rekonstruktion af kvindernes liv og færden, og sammen med billeder af hjemmene skal den bruges som trædesten for fantasiens fodrejse. Efter hver kvindehistorie har forfatteren også valgt at bringe en opskrift fra den pågældende kvindes samling. Et forsøg på at bringe flere sanser i brug i oplevelse af fortiden - går jeg ud fra.

Det er noget af en mundfuld, men en yderst prisværdig ambition. Man kan måske undre sig over, at netop bogen er valgt som medie, når formålet er at gøre levende, billedlig, vække fantasi og være nærværende. Mon ikke museets interiører oplevet IRL bedre ville kunne imødekomme de ambitioner om oplevet og sanselig fortid bedre?

Når det er sagt, er bogen både levende og underholdende, og den drager læseren med ind i de forskellige kvindeuniverser og -skæbner, som netop gøres nærværende og relaterbare. I hvert fald for en kulturhistorienød og frilandsmuseumselsker, som undertegnede. Dertil er den skønlitterære skrivestil spækket med historisk viden, og den formår på en let og legende måde - nærmest mellem linierne - at give læseren en fornemmelse for både den tid og det sted, som den enkelte kvinde repræsenterer. Dog er det ikke så meget det flotte billedmateriale, der giver den ønskede "tingenes tavse tale". Det er de relaterbare kvindehistorier om livets genvordigheder - om kærlighed, ægteskab, barnefødsler, barnløshed, ligestilling og livets uretfærdigheder.

Bogen er udstyret med en prolog. Her får læseren et historisk vy og kronologisk gennemgang af de historiske rammer, som kvindelivene udfolder sig i fra 1600-årene til mellemkrigstiden. Fra heksejagt til husmoderdyrkelse føres vi gennem tre århundreder, og agendaen er tydelig: Har kvindernes vilkår ændret sig betydeligt, når man ser på de store overordnede rammer? På overfladen meget forskellige vilkår men "samme strukturelle udspring i et patriarkalsk samfund, der forblev uantastet indtil moderne tid. Et samfund hvor kvinder var underlagt mænds myndighed som fars datter, husbonds tyende og ægtemands hustru." Først i den sidste kvindehistories tid (1933) får hun retslig ligestilling med manden. I 1899 slap kvinden fri fra ægtemandens værgemål. Først i 1915 fik hun stemmeret, og i 1925 fælleseje og fælles forældremyndighed, *"..men om det gjorde den store forskel i hendes tilværelse, er en anden sag. Normer, sædvaner og kønsroller ændrer sig ikke over en enkelt rigsdagssamling."*

Det er smag og behag om man bryder sig om sådan en feministisk dagsorden, men herfra skal den bifaldes og hyldes for at turde, og for at være i tråd med både 2020s tidsånd og Hans Peter Hjerl Hansens tanker.

Det styrker bogen at den ud over de dramatiserede fortællinger er udstyret med prologens historiske gennemgang af tidernes lokale, regionale og nationale samfundsforandringer. Det sætter en god forståelsesramme for resten af bogen. Dog virker det mærkeligt og kontraproduktivt, at man har ladet den historie fortælle gennem kendte kvindeskikkelser fra samfundets øverste lag. Hvordan kan kongelige og adelsfruer repræsentere den gemene landbokvinde, som er bogens hovedperson?

Bogens forskellige kapitler/kvindehistorier kommer vitterligt vidt og bredt rundt i fortidens landboliv. Og Ikke kun i kvindelivet, men i livets vilkår, i forskellige økoter, tidernes strømninger, levevis, madkultur og barnesyn. For hver kvindehistorie bevæger læseren sig frem i tid og til anden geografisk og økologisk placering. Men hvor bliver hele 1700-tallet af? Vi hopper direkte fra 1644 til 1818. Dertil kan det være svært at skelne mellem de forskellige kvinders livsvilkår – hvad handler om forskelle i tid, hvad handler om forskelle i geografisk placering og endelig om forskelle i social placering?

Det står også uklart, hvorfor bogen er opdelt i de fire overordnede afsnit; forår, sommer, efterår og vinter. Der er naturligvis forskel på husholdningens forskellige kvindeopgaver alt efter årstid, men det er ikke en pointe, der tydeliggøres eksplicit. Ligger der også en symbolsk betydning i afsnittene? Og gør de ikke muligheden for sammenligningen mellem kvinderne og dermed den historiske forståelse mere utydelig? På samme måde er det fint med de afsluttende opskrifter i hvert kapitel, men hvorfor lige madopskrifter? Hvad er deres formål? Hvordan illustrerer de kvindeliv og kønnenes historie? Det kommer til at virke tilfældigt og påklistret. Til gengæld fungerer det rigtig godt, at hver kvindeskæbne også er udstyret med en efterskrift, som giver en forløsning og større ramme for det dramatiserede øjebliksbillede, der præsenteres i kapitlerne.

Alt i alt en god og velskrevet bog, med stemningsfulde billeder og et aktuelt og vigtigt tema, der formår at leve op til ambitionen om at gøre kvindeliv gennem tiden en smule mere nærværende.

[Historie-online.dk, den 8. december 2020]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/museer/museer-for-folk>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

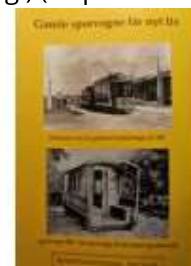

EN VIDUNDERLIG VERDEN

NY DANSK MUSEOLOGI

(/article/items/view/2951/4)
(<http://www.historie-online.dk/boger/ny-dansk-museologi>) (<http://www.historie-online.dk/boger/ny-dansk-museologi>)

GAMLE SPORVOGNE FÅR NYT LIV